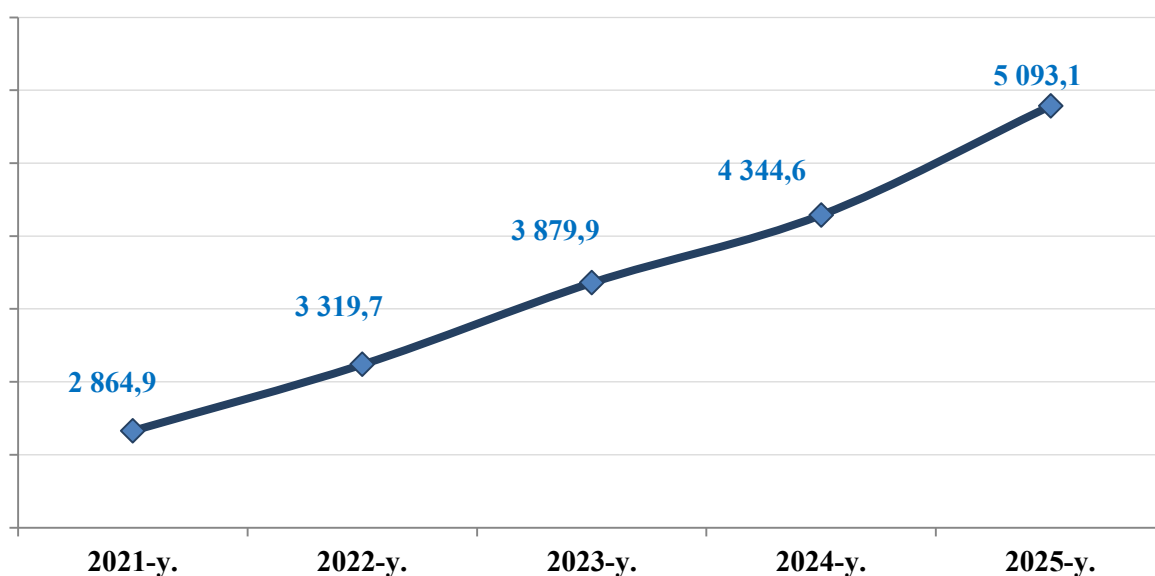

XIII. O‘RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI

O‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqining yillar bo‘yicha o‘zgarishi dinamikasi

Buxoro viloyatida 2025- yil yanvar-dekabr oylarida o‘rtacha oylik ish haqi 5 093,1 ming so‘mni tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 17,2 % ga o‘sgan.

Yillar kesimda o‘rtacha oylik ish haqi, *ming so‘m*

Hududlar bo‘yicha o‘rtacha oylik nominal ish haqi miqdori

Hududlar bo‘yicha o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi miqdori to‘g‘risidagi ma‘lumotlar 2025- yilning yanvar-dekabr oylari uchun keltirilgan bo‘lib, 2024- yilning mos davri bilan taqqoslangan.

	Ming so‘m	O‘sinh sur‘ati, % da
Buxoro viloyati	5 093,1	117,2
Buxoro shahri	6 280,9	119,9
Kogon shahri	7 225,4	112,3

O‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi

tumanlar

Olot	3 740,7	108,6
Buxoro	4 197,0	120,7
Vobkent	3 487,0	110,1
G'ijduvon	3 702,1	115,0
Kogon	4 711,6	127,6
Qorako'l	3 857,2	122,1
Qorovulbozor	7 421,6	115,0
Peshku	3 820,7	114,3
Romitan	4 465,5	123,2
Jondor	3 414,6	109,1
Shofirkon	3 523,0	120,4

Hududlar kesimida o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqlari bo'yicha eng yuqori o'sish sur'atlari bir qator hududlarda kuzatildi. Jumladan, Kogon tumani bu borada yetakchilik qilib, o'rtacha oylik ish haqi 4 711,6 ming so'mni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 127,6 % ga o'sganligi kuzatildi.

Shuningdek, bu ko'rsatkich Romitan tumanida 4 465,5 ming so'mni (o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 123,2 %) ni, Qorako'l tumanida 3 857,2 ming so'mni (122,1 %), Buxoro tumanida 4 197,0 ming so'mni (120,7 %), Shofirkon tumanida 3 523,0 ming so'mni (120,4 %) va Buxoro shahrida 6 280,9 ming so'mni (119,9 %) tashkil etgan.

O'z o'rnida, o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi Olot tumanida 3 740,7 ming so'mni (108,6 %), Jondor tumanida 3 414,6 ming so'mni (109,1 %), Vobkent tumanida 3 487,0 ming so'mni (110,1 %), Kogon shahrida 7 225,4 ming so'mni (112,3 %), Peshku tumanida 3 820,7 ming so'mni (114,3 %), G'ijduvon tumanida 3 702,1 ming so'mni (115,0 %) hamda Qorovulbozor tumanida 7 421,6 ming so'mni (115,0 %), tashkil etib, boshqa hududlarga nisbatan o'sish sur'ati pastroq ekanligi kuzatildi.

O'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi.**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha o'rtacha oylik nominal ish haqi miqdori haqida ma'lumotlar 2025- yilning yanvar– dekabr oylariga oid bo'lib, 2024- yilning mos davriga nisbatan taqqoslangan. Bu taqqoslash orqali sohalar kesimida farqlar va o'zgarishlar tahlil qilindi.

Iqtisodiy faoliyat turi nomi	Ming so'm	O'sish sur'ati, %da
Sanoat	6 672,9	128,9
Qurilish	4 843,8	101,4
Savdo	6 157,6	112,1
Tashish va saqlash	8 452,0	111,6
Yashash va ovqatlanish	3 447,4	112,6
Axborot va aloqa	9 698,9	117,5
Bank, sug'urta, lizing, kredit va vositachilik faoliyati	14 729,7	120,0
Ta'lim	3 927,6	119,5
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	3 884,8	110,2
San'at, ko'ngil ochish va dam olish	5 237,8	127,8
O'rtacha	5 093,1	117,2

O'rtacha oylik nominal ish haqi iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tahlil qilinganida eng yuqori o'sish sanoat sohasida qayd etilganligi, xususan, bu sohada 2024- yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 128,9 % ni, ish haqi miqdori esa 6 672,9 ming so'mga yetganligi kuzatildi.

Shuningdek, san'at, ko'ngil ochish va dam olish yo'nalishlarida ham sezilarli o'sish sur'ati kuzatilib, ish haqi miqdori 5 237,8 ming so'mni tashkil etib, 127,8 % ga, bank, sug'urta, lizing, kredit va moliyaviy vositachilik faoliyati sohasida ish haqi miqdori 14 729,7 ming so'mni tashkil etib, 120,0 % ga, ta'lim sohasida esa 3 927,6 ming so'mni tashkil etib, o'sish sur'ati 119,5 % ga oshganligi kuzatildi.

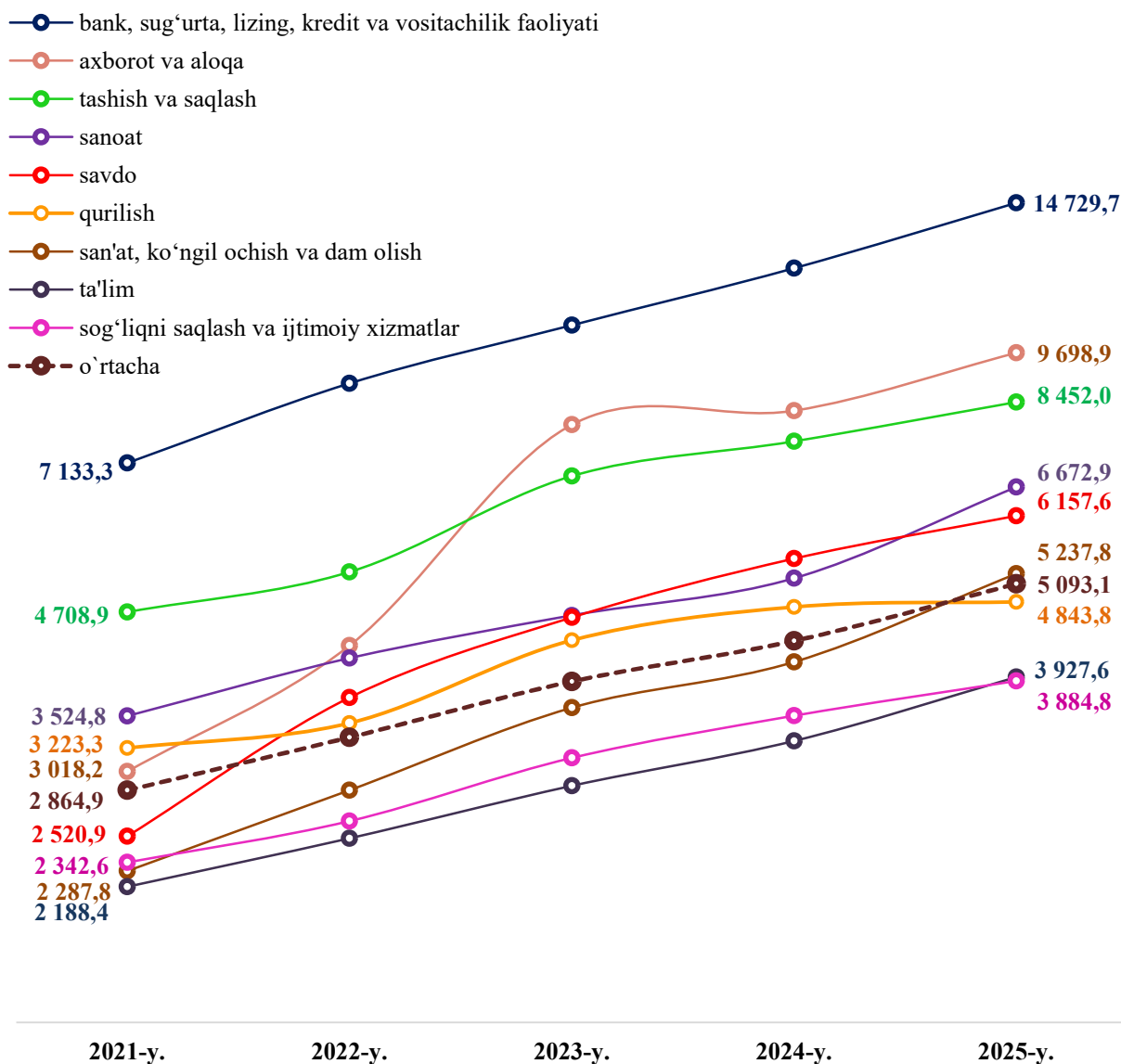
Shu bilan birga, o'rtacha oylik nominal ish haqi qurilish sohasida 4 843,8 ming so'mni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 101,4 % ga, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish sohasida 3 884,8 ming so'mni tashkil etib, 110,2 % ga, tashish va saqlash sohasida 8 452,0 ming so'mni tashkil etib, 111,6 % ga, savdo sohasida 6 157,6 ming so'mni tashkil etib, 112,1 % ga, yashash va ovqatlanish sohasida 3 447,4 ming so'm ni tashkil etib, 112,6 % ga o'sgan bo'lsada, boshqa tarmoqlarga nisbatan o'sish sur'ati pastroq ekanligi kuzatildi.

**O‘rtacha oylik nominal hisoblangan
ish haqining iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha dinamikasi.**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘rtacha oylik ish haqi miqdorining so‘nggi besh yildagi o‘zgarishi tahlil etilganida, 2025- yilning IV-choragida bank, sug‘urta, lizing, kredit va vositachilik sohasida ish haqi miqdori 14 729,7 ming so‘mni tashkil etib, 2024- yilning mos davriga nisbatan 2 450,2 ming so‘mga oshganligi kuzatildi.

Shuningdek, so‘nggi besh yilda sanoat sohasida 1 498,1 ming so‘mga, axborot va aloqa sohasi bo‘yicha ish haqi miqdori 1 444,5 ming so‘mga, san‘at, ko‘ngil ochish va dam olish sohasida 1 440,5 ming so‘mga, tashish va saqlash sohasida 875,3 ming so‘mga, savdo sohasida 663,8 ming so‘mga ko‘payganligi kuzatildi.

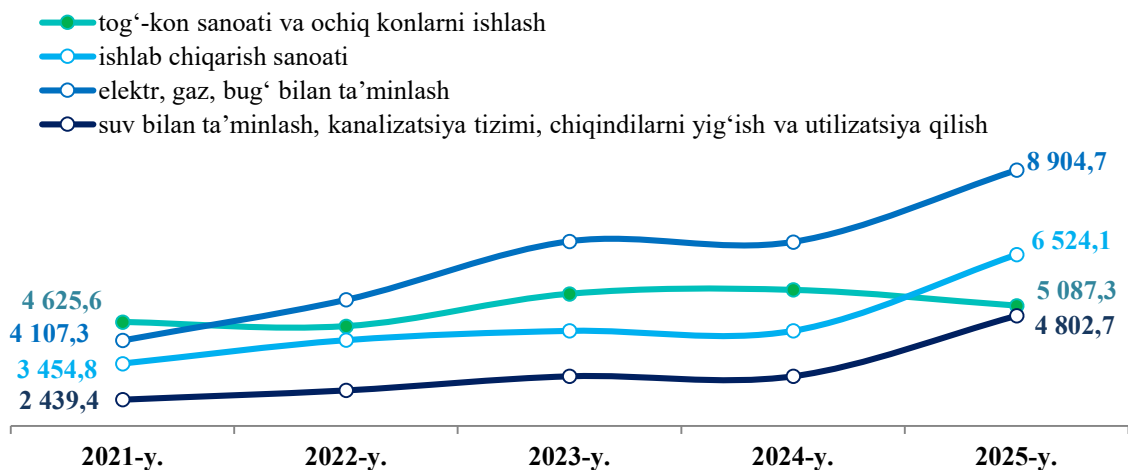
**O‘rtacha oylik ish haqining iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘zgarish dinamikasi,
ming so‘m**

**O‘rtacha oylik nominal
hisoblangan ish haqi**

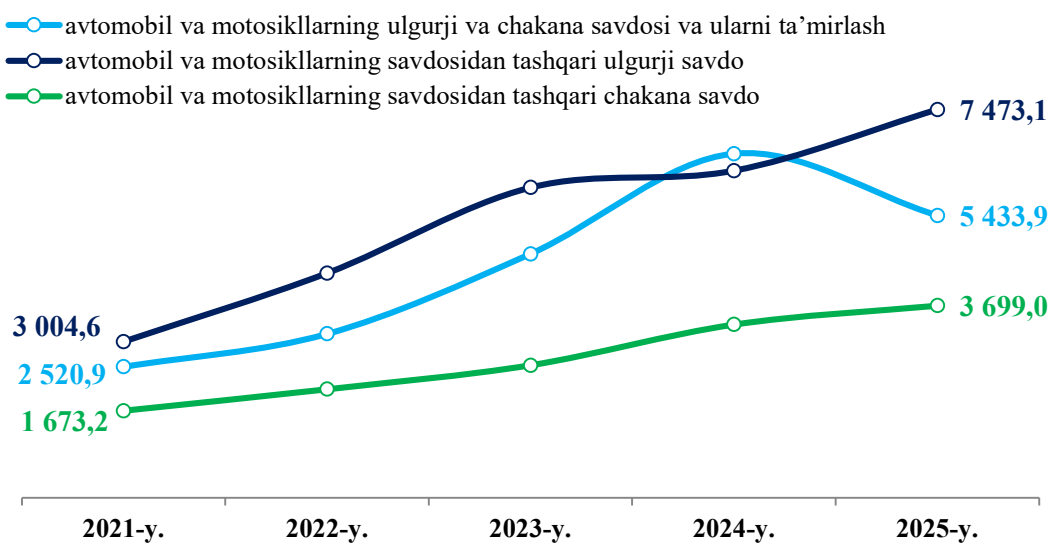
Sanoat sohasida o'rtacha oylik ish haqi 6 672,9 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, uning tarkibi bo'yicha o'rtacha oylik ish haqi miqdori elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash sohasida 8 904,7 ming so'm, ishlab chiqarish sanoati sohasida 6 524,1 ming so'm, suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilitatsiya qilish sohasida 4 802,7 ming so'm, tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sohasida 5 087,3 ming so'm ekanligi kuzatildi.

Sanoat sohasida ish haqi miqdorining o'zgarish dinamikasi, ming so'm

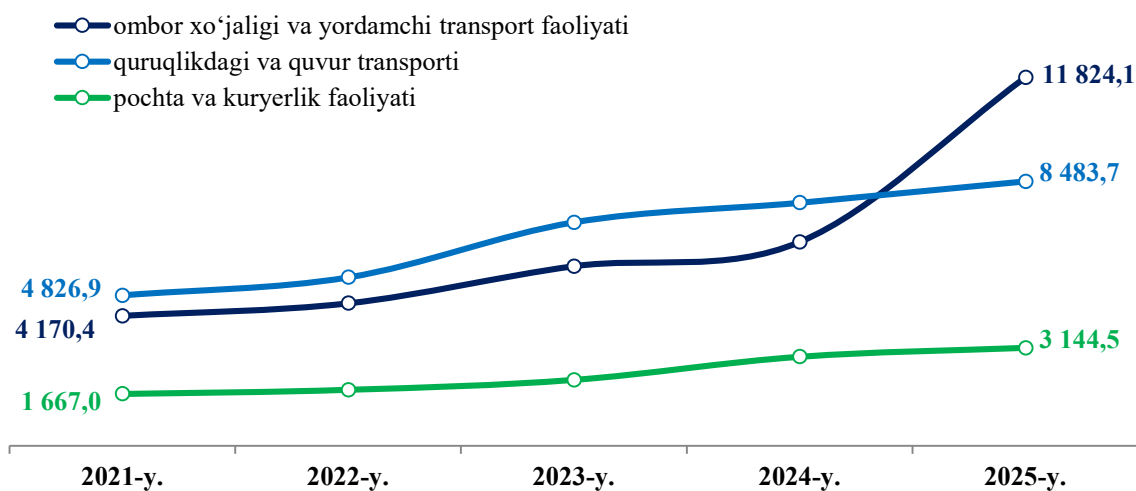
Savdo sohasida o'rtacha oylik ish haqi 6 157,6 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, uning tarkibi bo'yicha o'rtacha oylik ish haqi miqdori avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta'mirlash tarmog'i 5 433,9 ming so'mni, avtomobil va mototsikllarning savdosidan tashqari ulgurji savdo 7 473,1 ming so'mni, avtomobil va mototsikllarning savdosidan tashqari chakana savdo sohasi 3 699,0 ming so'mni tashkil etgan.

Savdo sohasida ish haqi miqdorining o'zgarish dinamikasi, ming so'm

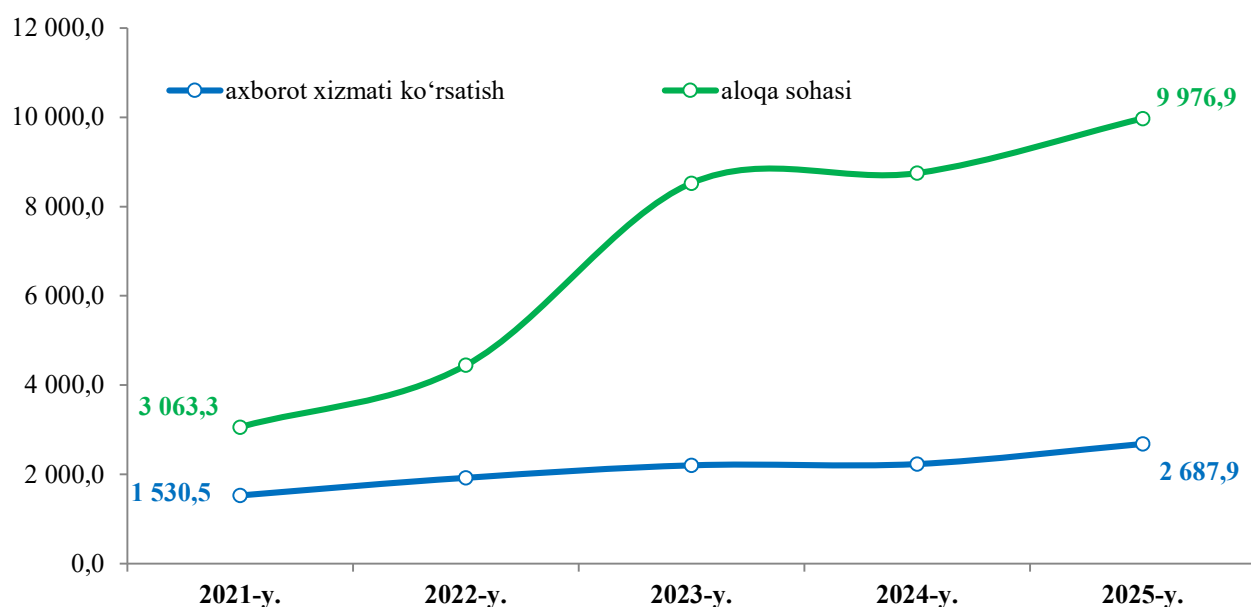
Tashish va saqlash sohasida o‘rtacha oylik ish haqi 8 452,0 ming so‘mni tashkil etgan bo‘lsa, uning ayrim sohalari bo‘yicha o‘rtacha oylik ish haqi miqdori ombor xo‘jaligi va yordamchi transport sohasida 11 824,1 ming so‘mni, quruqlikdagi va quvur transporti 8 483,7 ming so‘mni, pochta va kuryerlik faoliyati sohasida 3 144,5 ming so‘mni tashkil etgan.

Tashish va saqlash sohasida ish haqi o‘zgarishi dinamikasi, ming so‘m

Axborot va aloqa sohasida o‘rtacha oylik ish haqi 9 698,9 ming so‘mni tashkil etgan bo‘lsa, uning ayrim sohalari bo‘yicha o‘rtacha oylik ish haqi aloqa sohasi 9 976,9 ming so‘mni, axborot xizmati ko‘rsatish 2 687,9 ming so‘mni tashkil etgan.

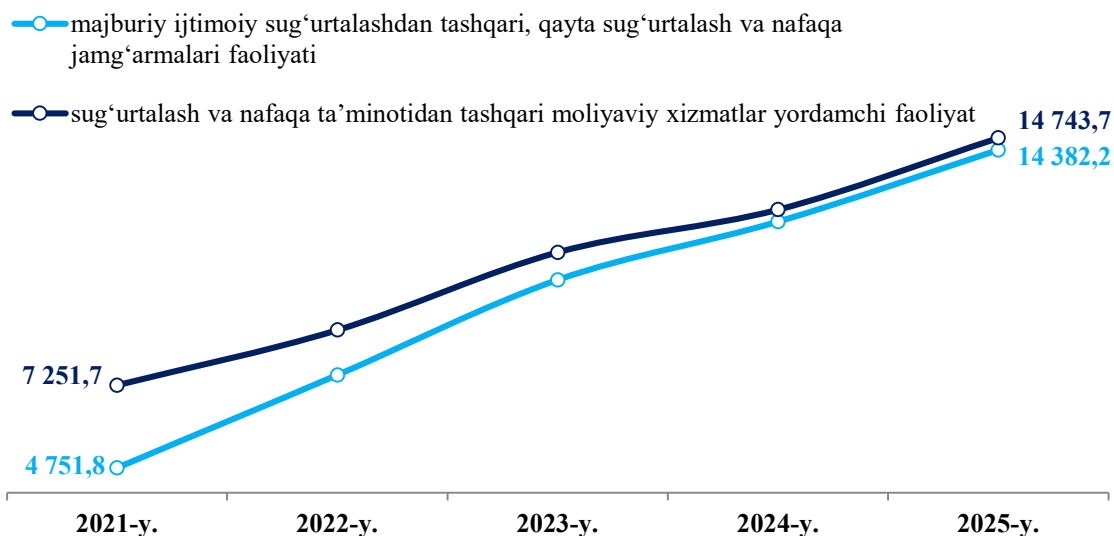
Axborot va aloqa sohasida ish haqi o‘zgarishi dinamikasi, ming so‘m

**O‘rtacha oylik nominal
hisoblangan ish haqi**

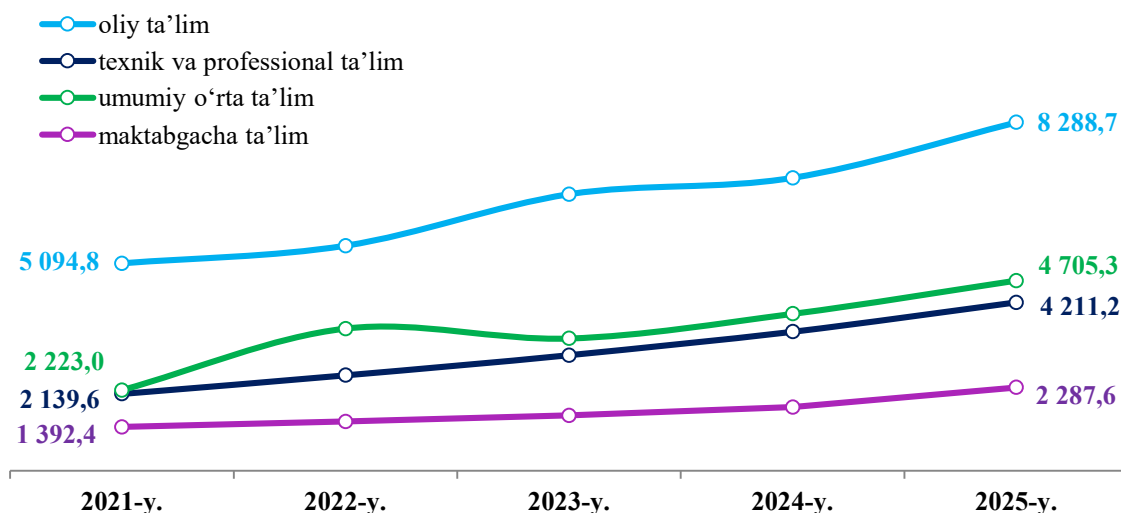
Bank, sug'urta, lizing, kredit va vositachilik sohasida o'rtacha oylik ish haqi 14 729,7 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, uning tarkibi bo'yicha o'rtacha oylik ish haqi majburiy ijtimoiy sug'urtalashdan tashqari, qayta sug'urtalash va nafaqa jamg'armalari sohasi 14 382,2 ming so'mni, sug'urtalash va nafaqa ta'minotidan tashqari moliyaviy xizmatlar 14 743,7 ming so'mni tashkil etgan.

Bank, sug'urta, lizing, kredit va vositachilik sohasida o'rtacha oylik ish haqi, ming so'm

Ta'lim sohasining asosiy tarmoqlari bo'yicha o'rtacha oylik ish haqi, ming so'm

Ta'lim sohasida o'rtacha oylik ish haqi 3 927,6 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, uning tarkibi bo'yicha o'rtacha oylik ish haqi oliy ta'lim sohasida 8 288,7 ming so'mni, umumiy o'rta ta'lim 4 705,3 mingni so'm, texnik va professional ta'lim 4 211,2 ming so'mni, maktabgacha ta'lim sohasi 2 287,6 ming so'mni tashkil etgan.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Nominal hisoblangan ish haqi – ma'lum bir davr (soat, oy, yil) mobaynida xodim tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulot (bajarilgan ish yoki ko'rsatilgan xizmat) evaziga ish beruvchilar tomonidan, amaldagi qonun hujjatlariga asoslangan holda soliq va boshqa to'lovlarni o'z ichiga oluvchi yollanma xodimning mehnatiga haq to'lash tarzida jismoniy shaxsga pul shaklida hisoblangan daromadlardan iborat.

Hisobot oyi uchun nominal hisoblangan ish haqi quyidagicha hisoblanadi:

$$W_n = \frac{F}{L}$$

bunda:

W_n – nominal hisoblangan ish haqi;

F – hisobot oyi uchun jismoniy shaxslarga hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar;

L – hisobot oyi uchun xodimlarning o'rtacha soni;

Nominal hisoblangan o'rtacha oylik ish haqini hisoblash O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining 2024-yil 31-maydagi 122-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Iqtisodiyotda ish haqi miqdorini baholash bo'yicha uslubiy nizom"ga muvofiq amalga oshiriladi.

O'rtacha ish haqini hisoblash uchun qabul qilinadigan xodimlar soni – homiladorlik va tug'ish bo'yicha ta'tilda bo'lgan, bevosita tug'uruqxonaning o'zidan yangi tug'ilgan chaqaloqni farzandlikka olish munosabati bilan ta'tilda bo'lgan, hamda bolani uning qonun hujjatlariga muvofiq ma'lum bir yoshga to'lguniga qadar parvarish qilish bo'yicha ta'tilda bo'lgan ayollar; ta'lim muassasalarida o'qiyotgan va ish haqi saqlanmagan holda qo'shimcha mehnat ta'tilida bo'lganlar, shuningdek, ta'lim muassasalariga kirish imtihonlarini topshirish uchun ish haqi saqlanmagan holda ta'tilda bo'lgan xodimlarni inobatga olmagan holda, mehnat daftarchalari mavjud bo'lgan va ish haqi hisoblangan xodimlarning o'rtacha sonini ifodalaydi.

Ish vaqti- korxonada muayyan ishni bajarish uchun qonuniy berilgan muddat ish kuni va ish haftasi bilan belgilanadi. Ish vaqti davomida ishlanmagan vaqt (nima sababdan sodir bo'lgani dan qat'iy nazar) bekor turish vaqti deyiladi.

Ish haqi- joriy davrda ish beruvchi tomonidan yollangan xodimga bajargan ishlari uchun berilgan pul yoki natura usulidagi to'lovlar bo'lib, ular hisoblangan summalar yig'indisidan tashkil topadi va ikki qismga bo'linadi: ish haqi va ijtimoiy sug'urtaga ajratmalar.

Ish haqiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar- Bozor iqtisodiyoti sharoitida ish haqi hajmiga bir qator bozor omillari va bozordan tashqari omillar ta'sir ko'rsatadi, buning natijasida mehnatga haq to'lashning muayyan darajasi vujudga keladi. Bular tovarlar va xizmatlar bozorida talab va taklif o'zgarishlari, mehnatga bo'lgan talab, narxining o'zgaruvchanligi, iste'mol tovarlari va xizmatlar narxi o'zgarishi va boshqalar kiradi.